NORSK VILLREINSENTER

Status for villreinområdene

- Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei

Heiplansamling 15.10.2026

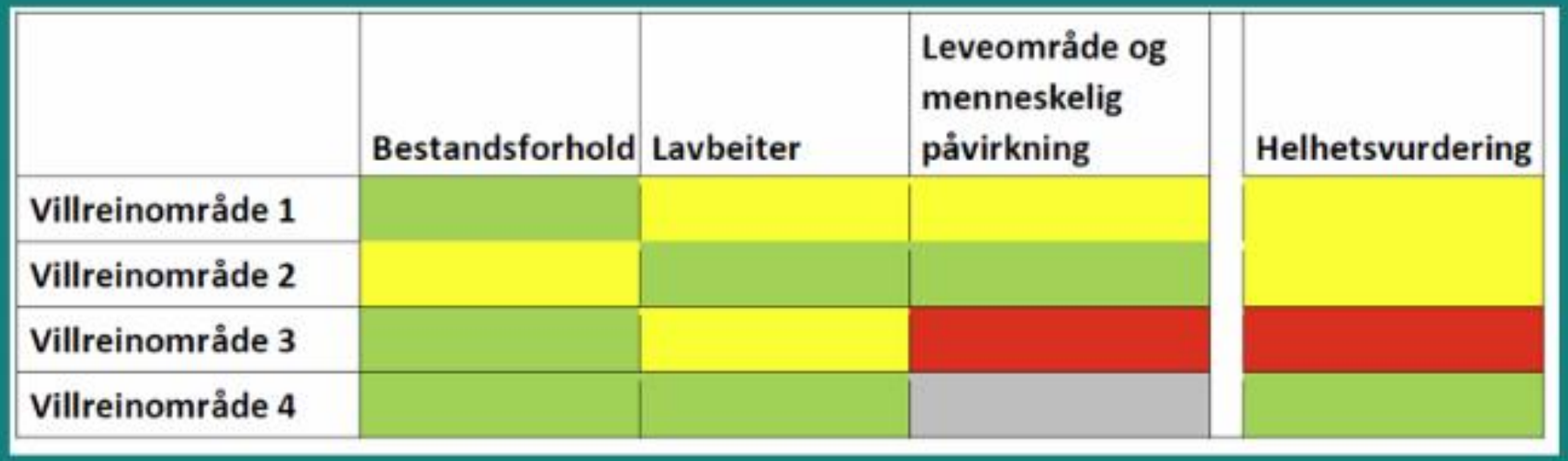
Nytt om villreinbestandene? -Nei, dette kommer i neste klassifisering....

NORSK VILLREINSENTER

Foto: Lena Romtveit

Klassifisering skal gjøres hvert fjerde år. I de tilfeller delnormen består av flere måleparametere, vektes disse likt og måleparameteren med den dårligste klassifiseringen bestemmer delnormens endelige klassifisering. Det samme prinsippet gjelder når de tre delnormene skal sammenstilles til en helhetsvurdering for det enkelte villreinområdet. I tilfeller hvor manglende data gjør at enkelte delnormer ikke kan klassifiseres (grått felt), påvirker ikke dette helhetsvurderingen.

	Bestandsforhold	Lavbeiter	Leveområde og menneskelig påvirkning		Helhetsvurdering
Villreinområde 1					
Villreinområde 2					
Villreinområde 3					
Villreinområde 4					

Funksjonelle trekkpassasjer

Baseres på vurdering av endra bruk

- Redusert krysningsfrekvens
- Økt krysningshastighet

To forhold vurderes:

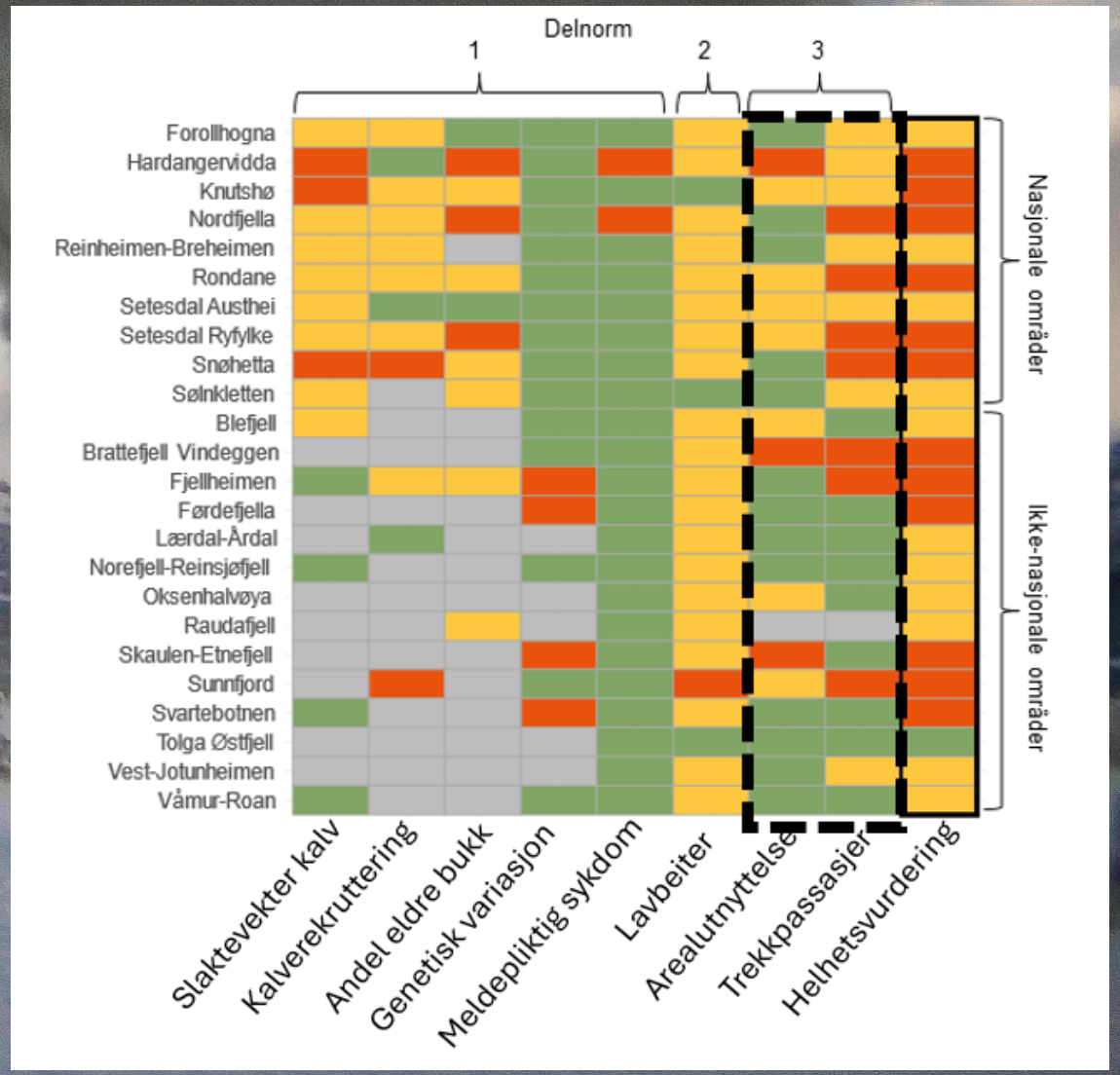
1. Grad av redusert trekk
2. Endringer i villreinens arealbruk som følge av redusert trekk

Dårlig	Middels	God
> 90 %	50 – 90 %	< 50 %

	Grad av redusert trekk		
		Middels	Dårlig
Omfang av endringer i villreinens arealbruk som følge av redusert trekk	Lite		
	Middels		
	Stort		

Leveområdene er oppsplittet og kvaliteten forringet

- samla effekter av infrastruktur som veger, vannmagasiner, hytter og ulike typer menneskelig ferdsel
- 9 av 24 områder

NORSK VILLREINSENTER

Foto: NINA autokamera

Eksempel klassifisering delnorm 3..

		Grad av nedsatt trekk i fokusområdene	
		Middels (50-90 %)	Dårlig (> 90 %)
Omfang av endringer i villreinens arealbruk som følge av redusert trekk	Lite		
	Middels		
	Stort	30.7 % (V)	**61.4 % (KO)**

Setesdal Ryfylke villreinområde får klassifisering Rød for funksjonelle trekkpassasjer.

		Grad av nedsatt trekk i fokusområdene	
		Middels (50-90 %)	Dårlig (> 90 %)
Omfang av endringer i villreinens arealbruk som følge av redusert trekk	Lite		0 %
	Middels		
	Stort	71.9 % (V)	

Setesdal Austhei villreinområde får klassifisering Gul for funksjonelle trekkpassasjer.

Storevassdammen, Blåsjø. Foto: Jarle Lunde

UT Fra Hovatn til Storsteinen

Krevende sommerrute, merket

Fra Hovatn til Storsteinen

Ryfylke, Steinsbuskardet – Hisdal biotopvernområde, Setesdal Vesthei Frafjordheiane landskapsvernområde, Setesdal-Ryfylke villreinområde Skjul

Krevende sommerrute, merket

14,3 km

Vernet naturområde!

Verneområdene kan ha ulike regler, så gjør deg kjent med hva som gjelder dit du skal.

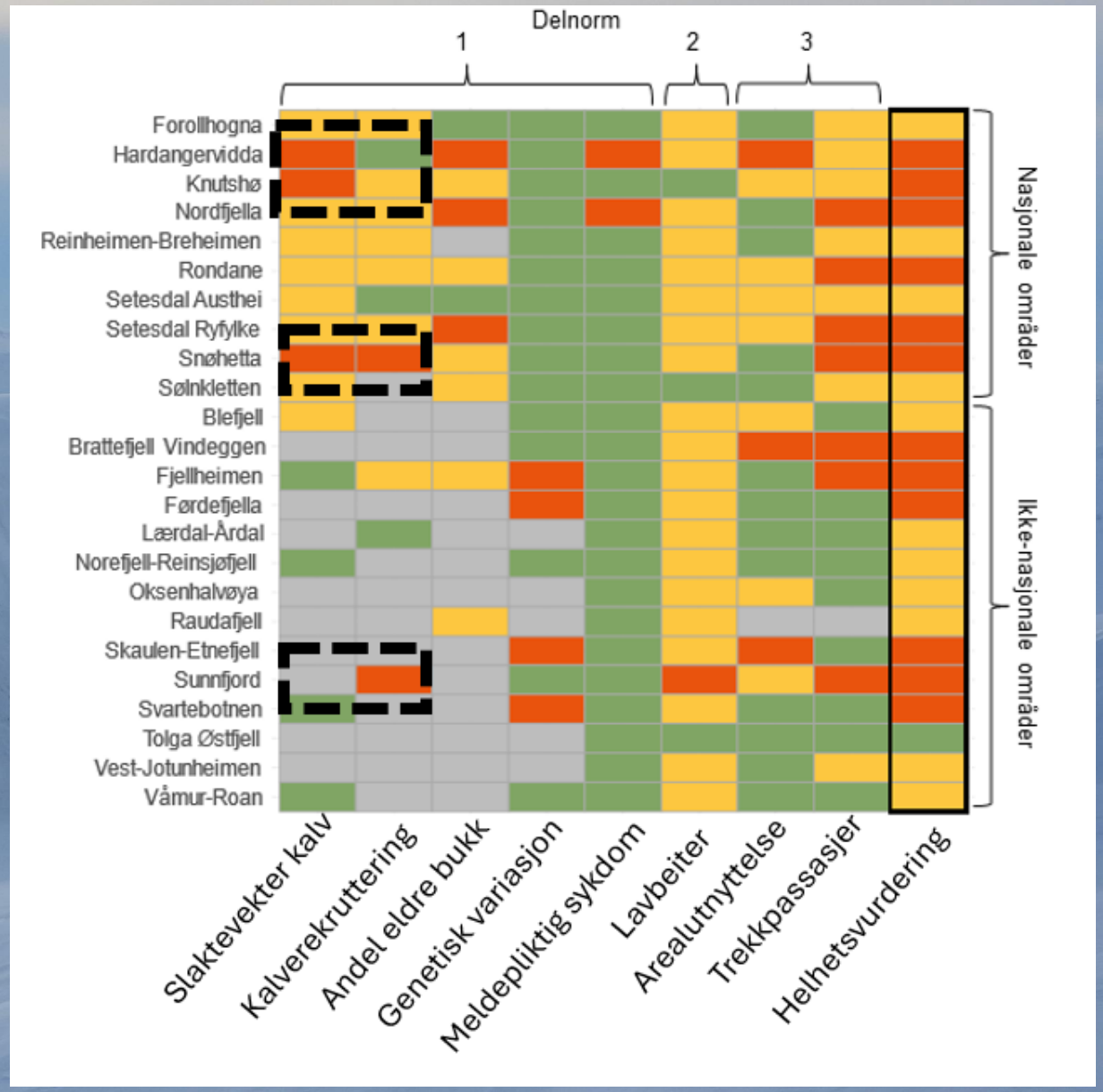
Les mer

Hytter | Turforslag | Turmål | Sommerstier | Meny

www.ut.no

Lav og/eller synkende vekter og kalverekruttering i flere bestander

- Perioder med overbeiting
  - Hardangervidda og Snøhetta
- Opplevd bestandstetthet
  - Redusert arealbruk sommerstid (Hardangervidda)
- Parasittbelastning?
  - Knutshø

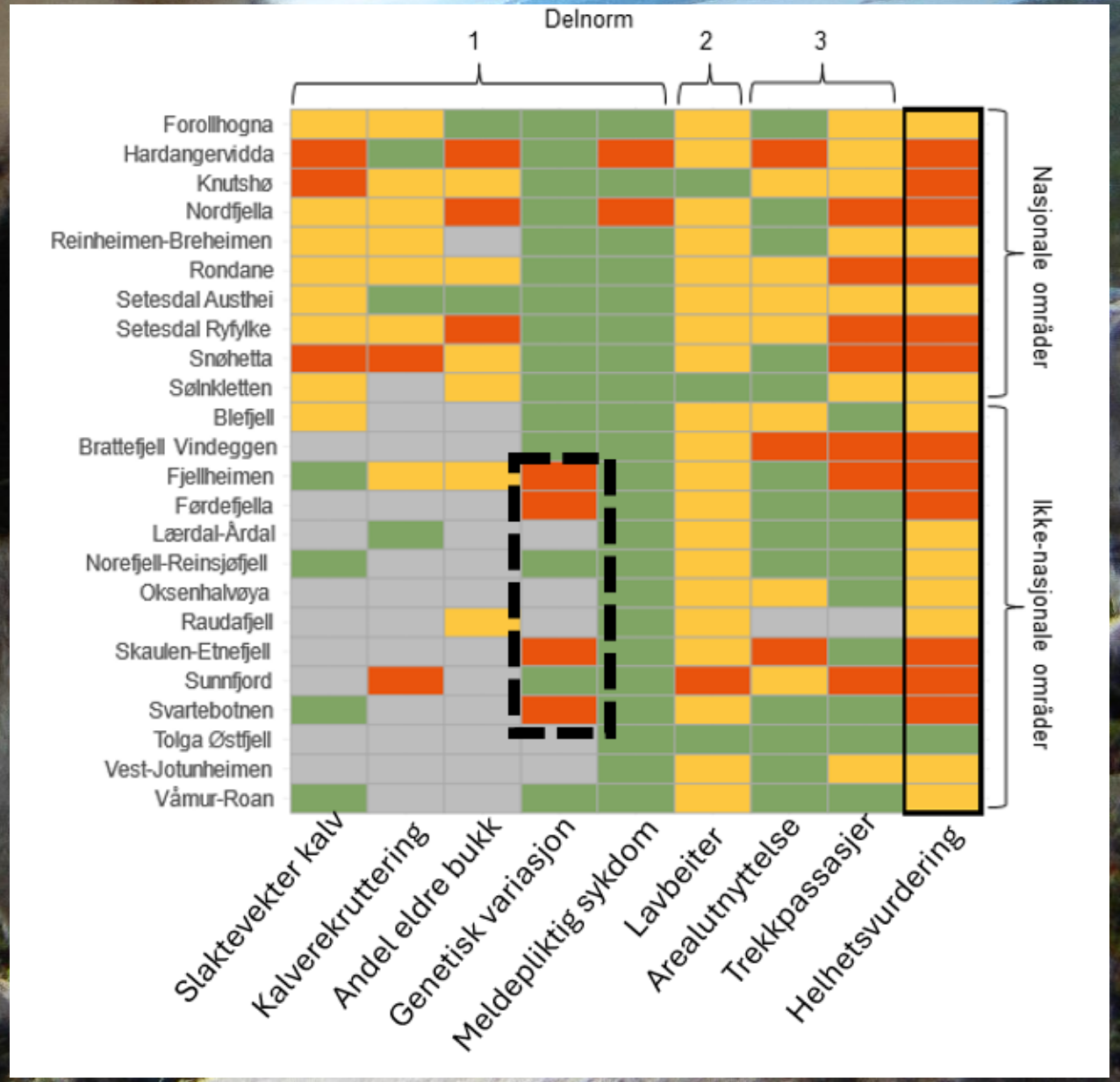
NORSK VILLREINSENTER

Foto: Guro Sødergren

Lav og synkende genetisk variasjon i flere av de mindre villreinområdene

- 3 – 10 % tap

Små bestander

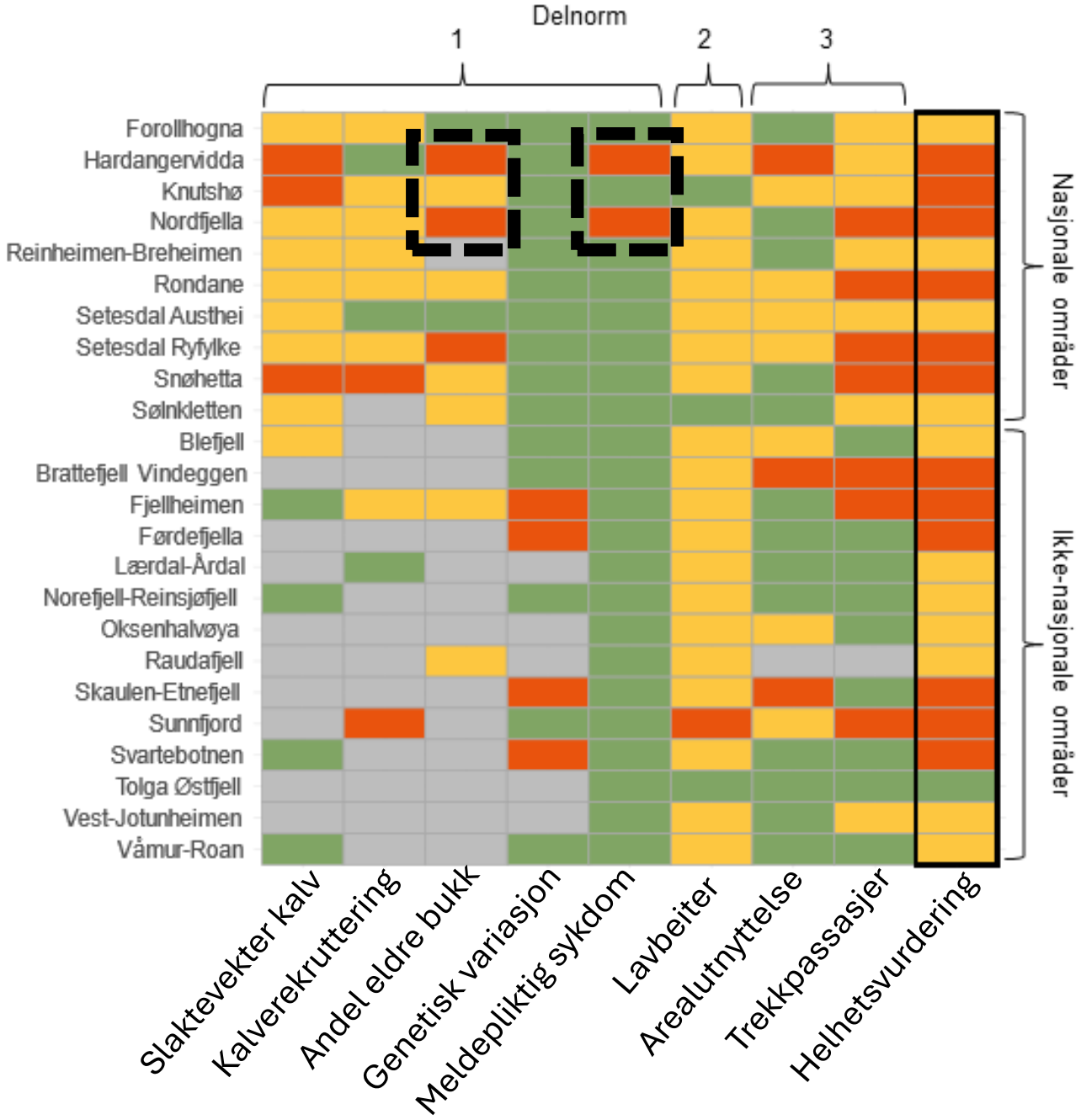
NORSK VILLREINSENTER

Foto: NINA autokamera

Hva er hovedproblemene i villreinområdene?

- Skrantesjuke i Nordfjella og på Hardangervidda

Overordna om bestandsutvikling og status i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiene:

- Mer dyr i nordområdet enn søområdet for Blåsjø
- Mindre storbukk i nordområdet enn i søområdet (CWD-tiltak)
- Normalt høgere kalveproduksjon i søområdet (stabilt rundt ca. 50%) enn i nordområdet (stabilt rundt ca. 40%).
  - Hvorfor? (Kan det være et resultat av lav dyretetthet per areal i søområdet??)
- Gode slaktevekter – gode sommerbeiter (…), men tregt å bygge opp igjen stamme
  - Hvorfor? (Kan det handle om lite tilgjengelige vinterbeiter??)

Setesdal Austhei:

- Stadig tidligere returtrekk over Bjørnevatn (stadig snevrere arealbruk (fra sør mot nord); – bestandsstørrelse, men også andre ting ?)

Skargjevatnet/vegen til Store Urar. Foto: Lena Romtveit, NVS

Noen spørsmål…

Foto: Anders Mossing, NVS

Foto: Olav Strand

NORSK VILLREINSENTER

Kartlegging av villreinens leveområder og forholdet til andre kartgrenser....

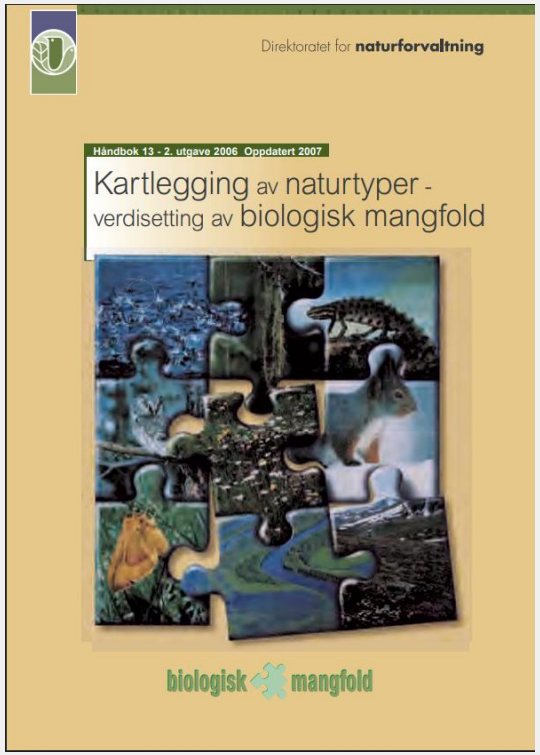
- Kartlegging av **villreinens leveområder** (inkl. grense for biologisk leveområde for villlrein) er en kunnskapssammenstilling og et faggrunnlag for planarbeid, prosesser og politiske prioriteringer
- Villreinområde/**tellende areal**: Den avgrensningen som ligger til grunn for kvotevedtak og tildeling av fellingsløyver (i tråd med Hjorteviltforskriftens § 8)
- Grense for **nasjonalt villreinområde** = politisk vedtatt grense (hensynssone) i regional plan der avveiningene skal hensynta villreinens behov innen planområdet
- **Verneområdegrense**; avgrenser et sammenhengende område med visse kvaliteter (mye mer enn villrein) som er vernet i medhold av lov om naturmangfold
- Begrepet **«villreinfjell»** er ikke et juridisk begrep, men er et etablert begrep for å angi alle de 24 villreinområdene og de områdene utenfor villreinområdene som på ulike måter påvirker arealer som brukes av villreinen (fra Stortingsmelding om villrein)

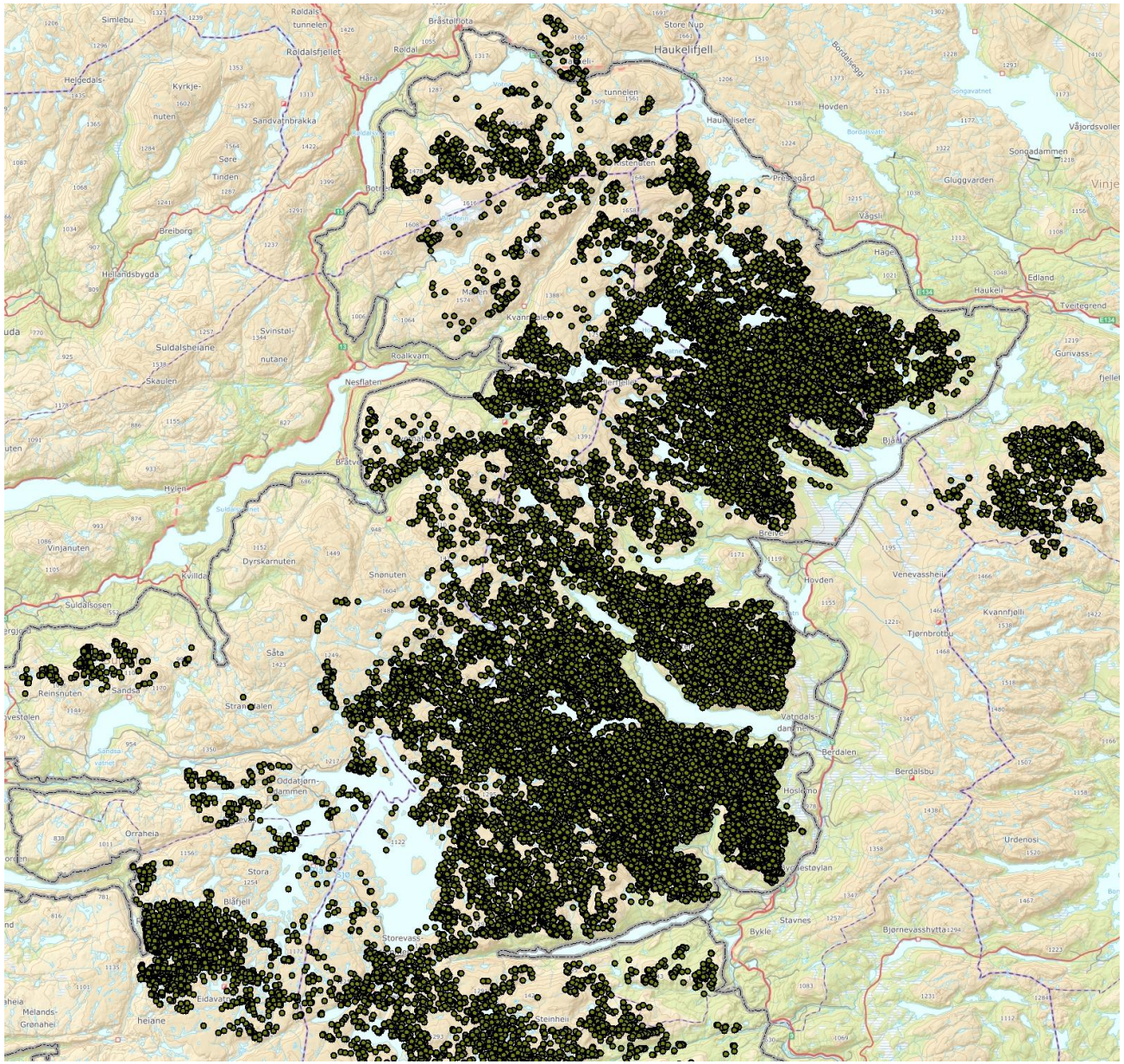
Foto: Olav Strand

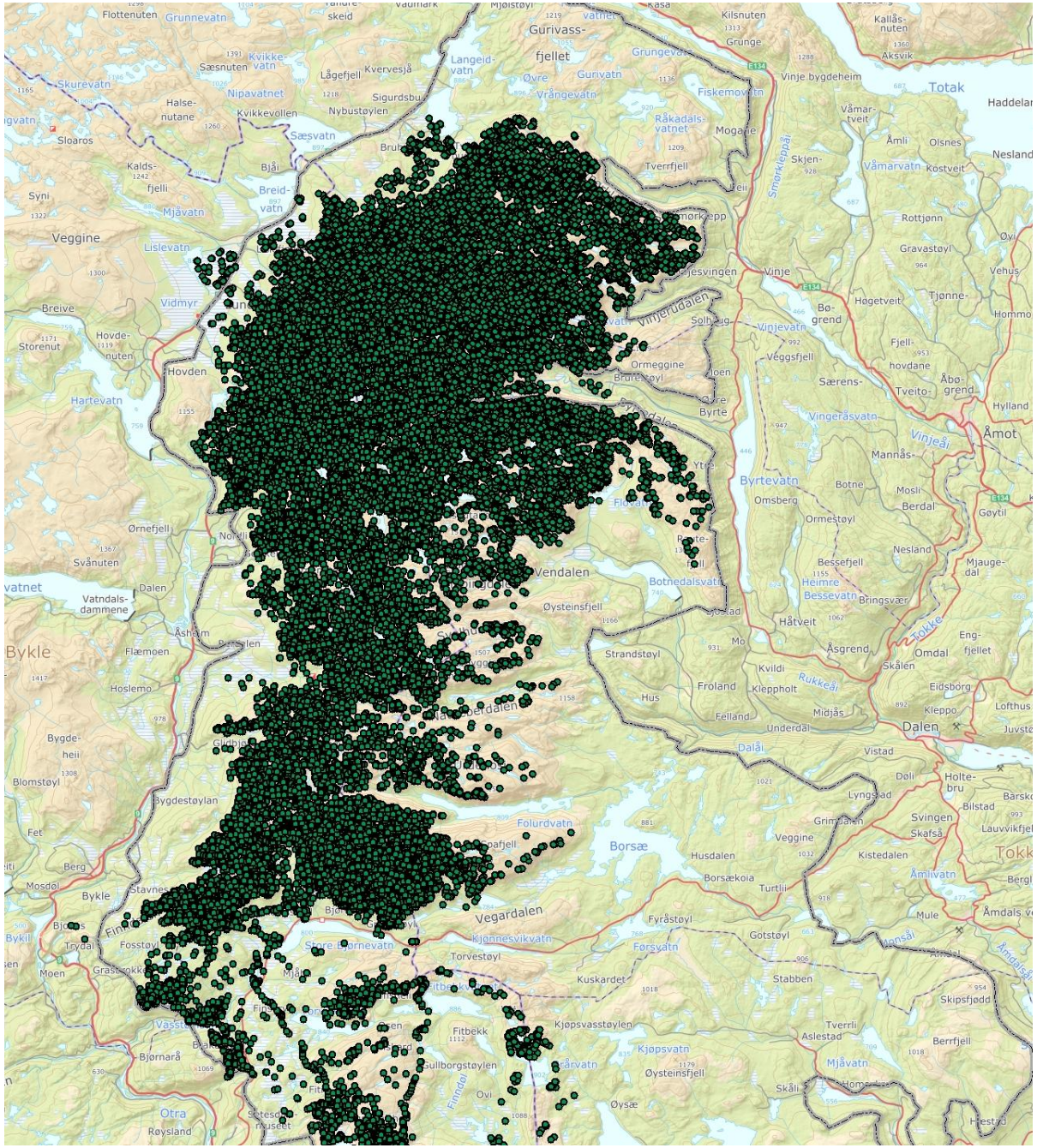
NORSK VILLREINSENTER

Kartlegging av villreinens leveområder

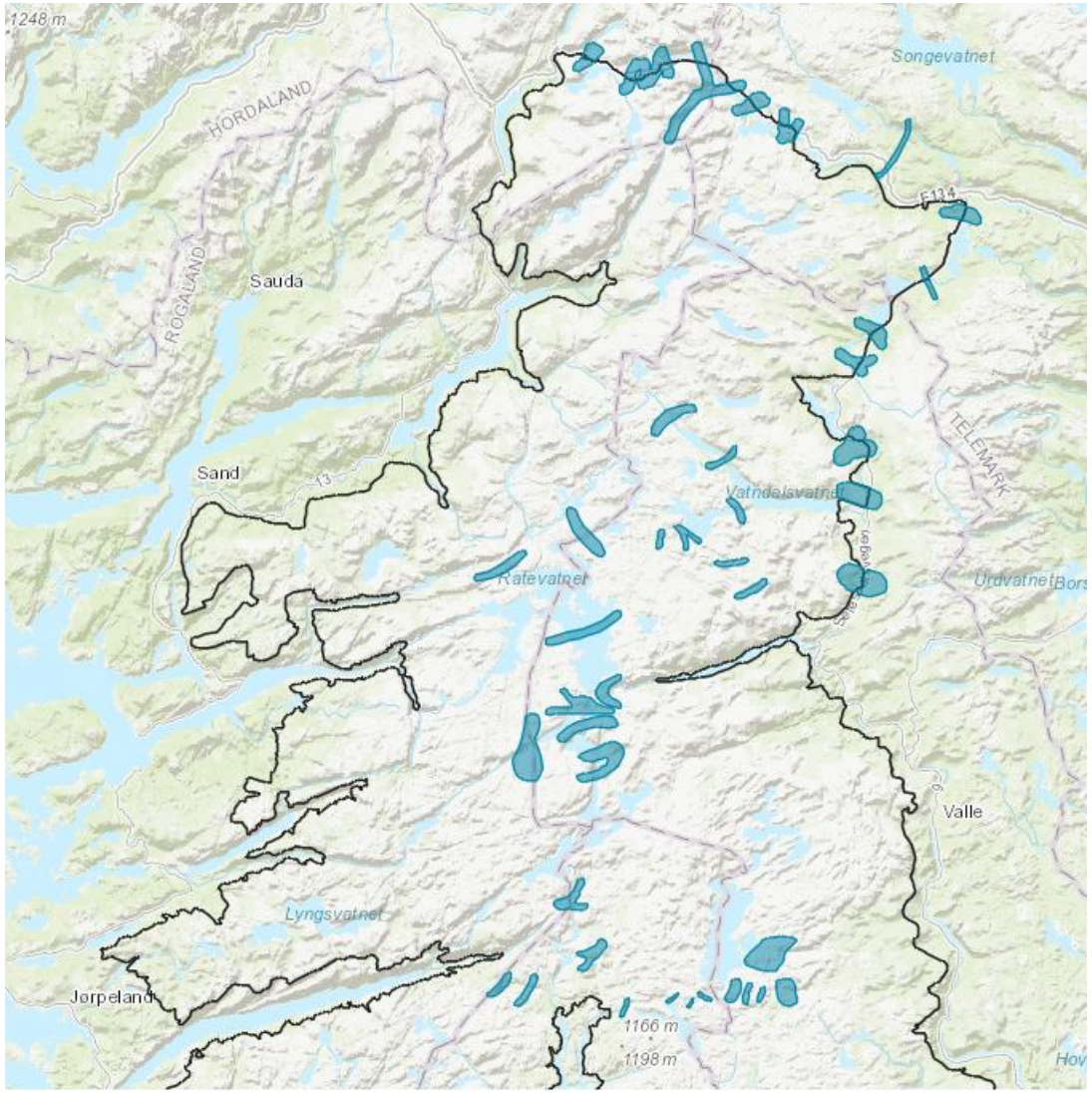

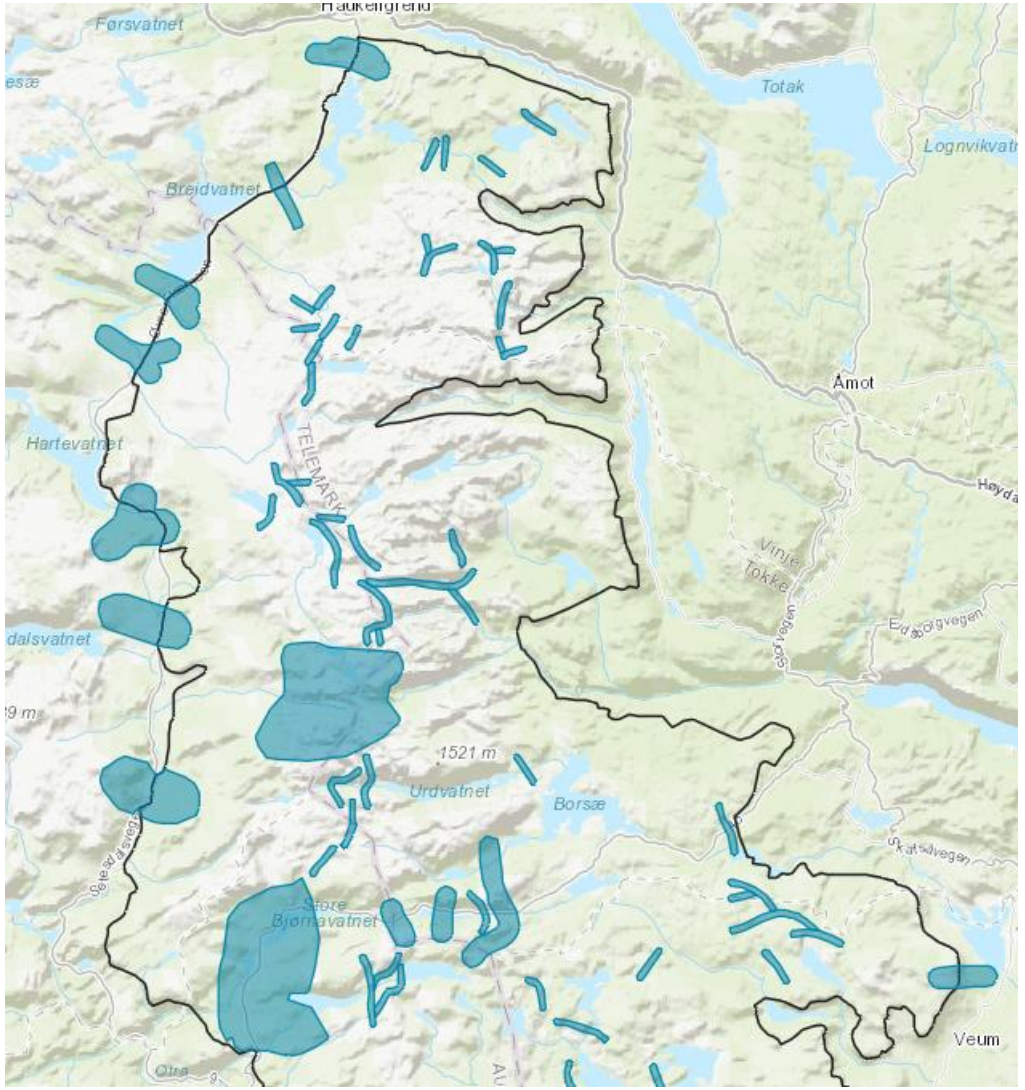

Kilde: NINA

Trekkpassasjer...

Kilde: www.villrein.no

Takk for meg

NORSK VILLREINSENTER

Foto: Lena Romtveit